

ВАРНЕНСКИ ОКРЪЖЕНЪ ВЪСТНИКЪ

Излиза два пъти въ мѣсеца.

Абонаментъ 2 лева годишно, 1 л. за 6 мѣсеца

Всичко що се отнася до вѣстника да се изпраща до:

Постоянната-Комисия — Варна.

За обявления се плаща: на I стр. 5 ст. на дѣма,
на II и III стр. 4 ст. и на IV 2 ст.

За представски обявления 1½ ст. на дума само на IV стр.

Издава Варненската Окр. Постоянна Комисия.

По фонда за отпусане заеми по строене и доизкарване на здания за народни първоначални училища въ селата на Варненския окръгъ. *)

Излишно е да се говори на дълго за необходимостта отъ сгодни и хигиенически помѣщения за народнитѣ училища. Младото поколение, което събираме на обучение, за да му развиемъ ума, да го възпитае и направимъ полъзненъ въ всѣко отношение гражданинъ на страната, потрѣбно е отъ социално гледище — да бжде поставено при най-сгодни хигиенически условия, за да не страда здравето му, което трѣбва да се цѣни наравно съ интелектуалното му развитие. Всѣкога у насъ кога е ставало дума за прилагането чл. 78 отъ Конституцията, изтъквало се е невъзможността за пълно приложение принципа на задължителното обучение, поради липсата на достатъчно помѣщения за училища. Това обстоятелство се подчерта и м. година въ Народното Събрание отъ г. м-стра на просвѣщенieto и всички народни прѣдставители, които се изказваха по приетия законъ за народното просвѣщение. Много отъ г. г. ораторитѣ се запитаха, — казва г. министра въ рѣчта си, кои сж причинитѣ, които сж припятствували за да можемъ въ дѣйствителностъ да приведемъ въ изпълнение принципа на задължителното първоначално образование. Повдигнаха се нѣколко въпроса. Една отъ главнитѣ прѣчки, много оратори го казаха, — това е нѣмане училищни згради. Това за съ-

жаление е вѣрно; вѣрно е че у насъ училищнитѣ згради по количество не сж толкова, колкото трѣбва да бждатъ, по качеството си вече не отговарятъ на своето назначение.

Съзнавайки и Вишъта прѣчка за народната просвѣта, миналата година съ рѣшение № 74, отпуснахте една сума отъ 45000 лева за образуване на единъ фондъ, ото който да се даватъ малки заеми на селата въ окръга за строене и доизкарване здания за народнитѣ първоначални училища, като сжщеврѣменно натоварихте комисията, съвмѣстно съ окръжния училищенъ съвѣтъ, да изработятъ правилникъ за уредбата на тоя фондъ. Правилника е изработенъ и утвърденъ отъ Министерството на вътрѣшнитѣ работи съ прѣдписание № 4776 отъ юлий н. г. При приемане на правилника подигна се въпроса: достатъчна ли е сумата, която съвѣта е отпусналъ и ще може ежегодно да отпусна по бюджета си за цѣльта, да задоволи оная гражданска нужда, която се чувствува. Отговора не можеше да бжде другъ, освѣн отрицателенъ. Затова окръжниятъ съвѣтъ и комисията приеха, щото училищ. капитали, прѣдначинени за строене на училища, да се приематъ на срочни влогове въ фонда срѣщу една лихва отъ 3-5%, въ зависимость отъ срока. Но понеже комисията нѣмаше тоя мандатъ отъ съвѣта, затова п. В. отъ чл. 3 на правилника се прие, както виждате, съ една забѣлжка, че окръжниятъ съвѣтъ трѣбва да бжде сезиранъ съ тоя въпросъ

Да видимъ сега какви ще бждатъ практическитѣ резултати отъ такава

една организация на фонда, какви реални облаги ще принесетъ влогветѣ. На стр. 117 на изложението на г. окръжний у-ль Вишъ виждате училищата иматъ внесени въ банцитѣ обща сума 384871 лева, по голѣмата частъ отъ която е прѣдначинена за построяване на училищни здания и повечето сж внесени на безсроченъ влогъ. Тия суми, ако бждатъ внесени въ фонда, прѣкрасно ще се използватъ взаимнообразно и значително ще подтикнатъ училищното дѣло напредъ. При това по силата на чл. 66 отъ закона за народното просвѣщение въ всички села, дѣто нѣма открити училища или има, но помѣщенията има сж незгодни, ще се прѣдвижда ежегодно специална връхнина или въ бюджетнитѣ имъ суми за фондъ, прѣдначиненъ за училищно помѣщение. Отъ свѣденията, които намирате пакъ въ изложението на г. управителя се види, че въ окръга имаме 212 населени съ българи села безъ училища и 92 отъ имащитѣ училища, сж съ съвѣтъ негодни помѣщения. Ако бждатъ внесени въ фонда само тия капитали, които закона задължително налага на тия села и приемемъ, че ежегодно отъ село ще постѣпватъ по 500 л., ще имаме годишно по 149500 лева. Тая сума ний ще можемъ да заемемъ минимумъ на 20 села. А въ послѣдующитѣ години постѣпленията въ фонда все повече и повече ще се увеличаватъ отъ лихви и погашения на плащания капиталъ. Годишно въ окръга се откриватъ не повече отъ нови народни училища, слѣдователно, фонда при тая организация, ще бжде нови народни учи-

*) Докладъ отъ постоянната комисия до окръжнитѣ съвѣтъ, разгледано и приетъ въ заседание му на 26/IX м. г. рѣшение № 18.

лица, слѣдователно, фонда при тая организация, ще бѣде достатъченъ да задоволи както тия новооткрити, тъй сѣщо и построяване сгради на тия, помѣщенията на, които сѣ съвсѣмъ негодни. Тѣй въ продължение на 10 години, както и закона за народното просвѣщение (чл. 67) изисква, ще бѣдатъ построени въ всички села училищни помѣщения и принципна на задължителното първоначално образование, ще може относително да се реализира.

Мнозина отъ Васъ, може би, ще ни зададѣтъ въпроса: не е ли опасно за фонда приемането на тия влогове? — Отговаряме, че абсолютно никаква опасностъ нѣма по слѣднитѣ причини: 1) забѣлѣжката на чл. 17 отъ правилника, гарантира правилното и редовно постъпване на погашенията и лихвитѣ на заемитѣ; 2) изтеглянето на тия влогове не може да става произволно по рѣшенията на общинскитѣ съвѣти, тъй като вложитѣ суми сѣ опредѣлени за постройка на училищни сгради, а това не може да се извърши съгласно законитѣ наредби у насъ безъ да бѣде гласувана сумата по бюджета на общината и безъ да има утвърдени плащѣ и други тържни книжки; 3) отпущанитѣ заеми отъ фонда не надминаватъ $\frac{1}{2}$ отъ нуждната за цѣлата постройка (чл. 7 на правилника) и 4) че годишно въ окръга се откриватъ не по малко отъ нови училища и сѣ негодни помѣщения възобновяватъ, слѣдователно, постъпленията въ фонда отъ влогове и погашенията напълно ще се плащатъ.

Отъ всичко изложено до тукъ Вий виждате, че учрѣдения по тоя начинъ — на кооперативни начала — фондъ ще достави на нуждающитѣ се села ефтинъ и леснодостъпенъ кредитъ, а това обстоятелство като улесни, сѣщеврѣмено ще поощри стремлението къмъ просвѣта у нашия народъ, ще създаде най-главното условие на културния напредѣкъ на страната. Дълбоко убѣдени въ това, ний Ви молимъ, г. г. съвѣтници, да приемете п. В. на чл. 3 отъ правилника на фонда за отпущане заеми по строене и доизкарване на здания за народни първоначални училища въ селата на Варненския окръгъ.

Правилникъ

на фонда при Варненската Окр. Пост. Комисия за отпущане заеми по строене и доизкарване здания за народни първоначални училища въ селата на Варненския окръгъ.

I. Учрѣждане и цѣль.

Чл. 1. Учрѣжда се при Варненската Окр. Пост. Комисия „Фондъ за отпущане заеми по строене и доиз-

карване здания за народни първоначални училища въ селата на Варненския окръгъ“.

Чл. 2. Управлението на фонда се възлага на окръжната пост. комисия, която го прѣдставлява прѣдъ всички мѣста и лица, а смѣткитѣ и отчетността ще води секретаръ-бирникътъ при сѣщата комисия.

Чл. 3. Срѣдствата за образуване фонда се взематъ:

а) Отъ отпуснатата отъ окр. съвѣтъ по бюджета за 1909 год. сума 45000 лева (рѣшение № 74/908 година).

б) Отъ ежегодни суми, прѣдвиждани въ окръжния бюджетъ за уливане фонда.

в) Отъ училищни капитали, прѣд-назначени за строене на училища, вписани въ фонда на сроченъ влогъ, за една или нѣколко години. На тия влогове фондътъ ще плаща отъ 2—5% лихва, въ зависимостъ отъ срока на влагането. Точниятъ размѣръ на лихвата се опредѣля отъ пост. комисия.

Забѣлѣжка. Влогове ще се приематъ, слѣдъ като се вземе рѣшение отъ окр. съвѣтъ.

г) Отъ лихви, добити отъ капиталата на фондъ.

д) Отъ случайни постъпления: подарѣци, завѣщания и др.

Чл. 4. Свободнитѣ суми фондътъ внася на оползотворение въ едно отъ общественитѣ кредитни учрѣждения.

Чл. 5. Чистата печалба, добита отъ лихвитѣ, образува резервенъ фондъ, който ще служи за покриване на евентуалнитѣ загуби.

Чл. 6. Отъ фонда за отпущане заеми по строене и пр. се отпущатъ на общинитѣ заеми за построяване и за доизкарване училищни здания въ селата на Варненския окръгъ, които нѣматъ училищни здания въ селата на Варненския окръгъ, които нѣматъ училищни здания, или иматъ такива, но сѣ или негодни, или недостатъчни да побератъ всички дѣца на възраст за задължително учение.

II. Сключване и изплащане заемитѣ.

Чл. 7. Заемитѣ се сключватъ съ 6% лихва, съ срокъ най-много за 10 години. Размѣрътъ на заема не може да надминава половинна отъ потребната за цѣлата постройка сума.

Чл. 8. Погашенията и лихвитѣ на заемитѣ се изплащатъ по аниотети.

Чл. 9. Общини, които слѣдъ сключване заема добиятъ възможность, могатъ да се издѣлжатъ къмъ фонда и прѣди срока, опредѣленъ въ договора.

Чл. 10. Отпущането на заемитѣ започва отъ 1909 година.

Чл. 11. Инспекторскитѣ съвѣтъ, а слѣдъ туй и окръжниятъ училищенъ съвѣтъ, ще опредѣлятъ ежегодно, въ кои села трѣбва да се почне

постройката на училищни здания на слѣдващата година. Инспекторскитѣ съвѣтъ ще рѣшава тоя въпросъ най-късно до 1 августъ, а окръжниятъ училищенъ съвѣтъ — до 1 септември, за да се иматъ прѣдъ видъ рѣшенията имъ при гласуване и утвърждаване училищнитѣ бюджети и да може да стане изискуемото се по чл. 2 отъ закона за допитване до народа по общински работи, допитване за съграждане училището и за сключване заема.

Чл. 12. Докладътъ на окр. инспекторъ до окр. училищенъ съвѣтъ трѣбва да съдържа за всѣко село, гдѣто ще се строи училищно здание, слѣднитѣ свѣдѣния:

а) за срѣдния приходъ разходъ послѣднитѣ петъ бюджетни упражнения на общината.

б) за училищнитѣ здания, ако такива има.

в) за числото на жителитѣ, учителитѣ, ученицитѣ и всички дѣца на възраст за задължително учение.

г) за броя на класитѣ и други стаи, които училищното здание трѣбва да има.

д) за готовитѣ пари, които селото има за постройка на училищно здание.

е) за строителния материалъ, който селото може да набави, безъ да се ползува отъ заема, който ще сключи.

ж) за работата, която население-то би могло да извърши въ натура.

з) за дълговетѣ на общината къмъ кредитни учрѣждения и други лица.

и) размѣрътъ на заема, потребенъ за съграждане на училищно здание, и

к) може ли селото да плаща лихвитѣ и погашението на нуждния му заемъ.

Чл. 13. Селата, за които окр. училищенъ съвѣтъ ще рѣши да се построятъ училищни здания, се нареждатъ въ единъ списъкъ по редъ споредъ нуждата, която всѣко отъ тѣхъ има отъ такова здание. Въ тоя списъкъ се поставятъ по-напрѣдъ ония села, които иматъ повече пригответна нѣкаква частъ отъ сумата, потребна за постройката на училищно здание и които иматъ или могатъ да приготвятъ строителенъ материалъ безъ срѣдства отъ заема. При еднакви условия се дава прѣднина на ония села, които сѣ си вложили спестенитѣ суми за училищни здания въ фонда.

Чл. 14. Окръжниятъ училищенъ инспекторъ изпраща въ окр. пост. комисия прѣписъ отъ рѣшението на окр. училищенъ съвѣтъ по отпущане заеми на села за построяване нови училищни здания. Слѣдъ като рѣшението за сключване заемъ бѣде подложено на допитване до народа и добие одобрението на болшинст-

вото гласували избиратели, окръжната постоянна комисия държи нуждното постановление за разрешаване заема, който се отпуща, слѣдъ като постановлението за сключване заема бѣде утвърдено отъ министра на вътрѣшнитѣ работи. На окр. училищенъ инспекторъ се изпраща прѣписъ отъ държаното по случая постановление, слѣдъ като то бѣде утвърдено.

Чл. 15. Лицето, опълномощено отъ училищното настоятелство и общинския съвѣтъ, сключва съ окр. пост. комисия договоръ за заема по приложения тукъ образецъ.

Чл. 16. Ежегоднитѣ лихви и погашения на заеми, сключени за училищни здания, се вписватъ всѣка година отъ надлежното училищно настоятелство и общински съвѣтъ въ училищния и общин. бюджети. Ако нѣкое училищно настоятелство и общински съвѣтъ не впише въ училищния и общинския бюджети лихвитѣ и погашенията на заема, послѣднитѣ се вписватъ отъ окр. управителъ.

Чл. 17. Всѣка община е длъжна на врѣме да внася въ касата на фонда ежегоднитѣ лихви и погашения.

Забѣлѣжка. Ако сумата не бѣде внесена на падежа по иска на окр. управителъ, респективнитѣ държавенъ бирникъ я одържа отъ общинскитѣ приходи.

Чл. 18. Сключенитѣ отъ общинитѣ заеми се отпущатъ отъ окр. пост. комисия по части или изцѣло, възъ основа на утвърдени по надлежния редъ ситѹация за извършени работи, или за набавенъ строителен материалъ за училищното здание.

Забѣлѣжка. Кметътъ иска да се отплати за частъ отъ заема винаги възъ основа на протоколно рѣшеніе на училищното настоятелство, одобрено отъ общинския съвѣтъ и надлѣжно утвърдено, което се изпраща на Окръжния училищенъ инспекторъ.

III. Послѣдни разпорѣби.

Чл. 19. Всѣка година Окр. Пост. Комисия прѣдставя равномѣтка за състояніето на фонда прѣдъ окръжния съвѣтъ, за прѣглеждане и прѣвѣрка.

Чл. 20. Фондътъ ще функционира до 1940 година, слѣдъ което, по рѣшеніе на окръжния съвѣтъ, може да се продължи, ако има нужда, или да се прѣустанови съществуваніето му. Въ послѣдния случай всички капитали на фонда оставатъ въ полза на окръжието.

Чл. 21. Тоя правилникъ влиза въ сила отъ денятъ на надлѣжното му утвърждение.

РАЗНИ.

Внѣшната търговия на Романия. Прѣзъ послѣднитѣ години износа на Романия се е почти удвоилъ. Най-

много сж изнесени зърнени храни — 3,225,149 тона, на стойность 373,341,783 лева, която сума съставлява 85% отъ цѣлия износъ. Слѣдъ зърненитѣ храни втори по възможность е износа на петролея (газа) достигналъ въ 1907 г. на 24,748,352 л.

Освѣтъ тѣхъ прѣзъ същата година Романия е изнесла: яйца на сума 3,766,123 л.; риба, овоцния бобъ грахъ и др. съесни продукти на 7,561,553 л.

Искусствена коприна въ Унгария. Въ Будапеща се е съставила една индустриална компания, която щѣла да построи една грамадна фабрика за искусствена коприна. Това заведение ще произвежда всѣки день десетъ хиляди килогр. искусствена коприна или повече отъ сегашнитѣ три фабрики.

Добиване на жельзото чрѣзъ електричество. Трима шведски инженери сж изобрѣтили единъ новъ способъ за фабрикация на чисто жельзо чрѣзъ електричество. Разносикътъ за фабрикацията не щѣли да бждатъ повече отъ 10 — 11 л. на тонъ, за това новото откритіе ще направи цѣла революция въ жельзарската индустрия.

Англия като тържище на земледѣлчески продукти. Изучаванията, които сж направили една група земледѣлци отъ южна Франция на главнитѣ тържища на земледѣлскитѣ продукти въ Велико-Британія, е констатирала, че гр. Глазговъ е единъ отъ най-главнитѣ пазари на плодове прѣдимно на ябълки, круши, грозде, праскови, сливи, кайсии, черешни и ягоди. Обаче за да се успѣва въ тая страна, трѣбва да се изпращатъ само най-добритѣ плодове, грижливо опаковани и добрѣ прѣдставени, тъй като тамошнитѣ купувачи отдавали голѣмо значение на хубавия външенъ изгледъ на плода.

БЮЛЕТЕНЪ

За продаденитѣ храни отъ кола въ Варненското Житно Тържище на 17 и 18 февруарий 1910 г.

Жито 28 кола.

Мисиръ 16 кола.

Продажба

Жито 16.27 лв. х.л.

Мисиръ 9.48 " "

М-во на Търговията и Земледѣлието

ПРОГРАМА и ПРАВИЛНИКЪ

на

курсоветѣ по модер. кройчество и шивачество

I. Цѣль на курсоветѣ.

За да се гарантира правилното теоретическо и практическо обучение

на шивачитѣ калфи, както и на ония отъ майсторитѣ, които желаятъ да се усъвършенствуватъ въ съвременното модерно производство на мъжкитѣ, дѣтски и дамски горни дрехи. Министерството на Търговията и Земледѣлието прѣзъ всѣки три мѣсеца урежда специални курсъ при Държавното Индустриално Училище въ ст. София.

За ръководители на курса сж ангажирани специалисти учители, свършили въ странство и съ дълга практика и доказана способность.

II. Условие за приемането.

Въ курса ще се приематъ шивачи, майстори и калфи, които сж работили занаята най-малко 4 години.

Ученицитѣ трѣбва да бждатъ грамотни.

Курса ще бжде безплатенъ и ще трае 3 мѣсеца.

Записванията ставатъ съ заявления придружени съ калфенски книжки или майсторски свидѣтелства или пъкъ съ удостовѣреніе отъ общинското управление. Заявленіята се изпращатъ до заведующия учптель на кройческия курсъ при Държавното Индустриално Училище въ София улица Нишка.

Записването на ученицитѣ ще трае до 20 февруарий.

Въ курса ще се приематъ най-много 23 души ученици.

Първия курсъ ще бжде откритъ отъ 1 мартъ и ще трае до 1-й юний тая година.

Ученицитѣ ще пътуватъ съ 50% намаление по жельзницитѣ.

Бѣднитѣ ученици ще получатъ безплатна квартира безъ мобелпрѣвка и за това трѣбва да си носятъ завивки и др.

III. Теоритически и практически занятия.

Занятията ще се извършватъ всѣки присѣтетвенъ день отъ 9 до 12 часа прѣди обѣдъ и отъ 2¹/₂ до 5¹/₂ часа слѣдъ обѣдъ.

Прѣдъ обѣдъ ще се изучаватъ теоритическитѣ прѣдмети, които обхващатъ история на кройческото развитіе, сѣтане и геометрическо чертаніе, специална анатомия (нормални и аномални тѣлосложения, измѣрването на тѣлото, наука за пропорциитѣ и специално чертаніе (скитцране) на всички въдове мъжки и дѣтски дрехи най-елементарно и най-модерно, униформенитѣ и дамски горни дрехи.

Слѣдъ обѣдъ чертане на всички мъжки дрехи на право на плата въ естествена величина, разпрѣдѣленіе на плата кроене, дресуръ, приготвеніето на подложкитѣ (канафаситѣ) и правилното пробване и измѣненіе, модерното фасонирване и методическо шие.

op a o o op K p ce pe ap - p :
 o pa o pa p K p e C epo
 o y- ii e . c yc ex 15 o o .
 e e, p a o y- — E e- 0 p. Ko(icu
 a , o y- o opa. OKP/Yi HO 731
 o a e y e e o e e
 o e e a > . o . . .
 T p c o-ITu yc p a i e , iio ac pe Bac , ua
 c pe a o o e a , ecpa -
 pa viac c o a a o xy a oc — c e o
 e a e, pe ce a e : JJ o o p e ec
 a a . o e a e 1-ft o
 M c p : e e e - e pa pa-
 Ha » Ha a - e o c e
 e Ha a ftc o o : e o c
 Xp. C . X o . pac pa . 2 : I c p. 5 c .
 ■ IV. 2 c II III 4 c .
 oc o c . o a IV c p.
 o y c e - e e e ec a
 a : c. apo o j) o -
 - I o , pe ce a e , 5—15. p. . .
 pe o apc a . , 18 1910 .
 ga epecy e , c pa-
 a ono e a a o ap oc p - o e 5 p. (000
 a a a a o 8 o o . pe) 1.45 . c e«
 pa a a o 8 o o . y o pa 20 c ., Ce p.- p ! . o o
 Ce pe ap : pa ap o apc a a . e o -

О р .

f

Pe o e p xo

Pe o e pa xo

1) u . . . 14297 01	1) o p . c e 9311 50
2) „ () . 202262 161	2) e c c a , o . c y . 49635 82
3) „ o e . oxo o e ep. a ape 2695 49	3) Ka e pc pacxo 10059 51
Be o . . . 2192 4 6 1	4) pa e . 37899 31
pe e p xo	5) e e e e o 8770 9 1
4) 54 56	6) „ „ c o o . o o p . e ep. 33888 681
5) c i . cy m , 43007 33	7) » n p o . pos e oc a 5800
6) a oc a 22174 93	8) „ o p . „C . Ko c a " 20704 77
7) He o op , 4% uc e c- 22174 93	9) „ o p . a e . 135824 !
a o e i 32702 99	10) 507 401
110 296 81	\ 190160 44
	pe e pa xo
	11) 18726 08i
	12) „ . . 8629 60
	13) . . 22075
	14) . . 1254 521
	50685 201
p xo 22551 47	pa xo 240845 61